

Posamezna številka v Ljubljani in Trstu 4 vin.

„JUTRO“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah i praznikih — ob 3. jutraj, ob ponedeljkah ob 5. jutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnstvu mesečno K 1.—, z dostavljanjem na dom K 1.20; s pošto celoletno K 18.—, polletno K 9.—, četrtletno K 4.50, mesečno K 1.50. Za inozemstvo celoletno K 28.—.

Telefon številka 118.

JUTRO

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Izven Ljubljane in Trsta 6 vin.

Uredništvo in upravnstvo je v Frančiškanski ulici 8. Opisni se pošiljajo uredništvu, naročnina upravnstvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopiši se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglašanju popust. Za odgovor je priložiti znamko.

Telefon številka 118.

Klerikalci za ljubljansko šolstvo!

Dr. Janez Evangelist Krek si je na zadnjem shodu, ko je razkladal ljubljansko tercijalkam svoj „občinski program“, privoščil tudi ljubljansko šolstvo.

Čudno le, da se ni hotel dr. Krek poslužiti pri tem onih duhovnih kritik ljubljanskega šolstva, ki jih je prinašal nekoč dr. Pegan v deželni zbornici. Interesantno pa je to, da ni hotel uporabiti dr. Krek niti na političnem shodu onih brihtnih dejstev, ki jih je prednašal dr. Pegan v — deželni zbornici.

Dr. Krek je bil mnogo bolj previden in je svoj „občinski program“ o šolstvu prav previdno zlizal v par stavkov, ki slovejo: „Veliko nalogo pa imajo občine, kar se tiče šolstva, da bo v korist delavskim hčeram in sinovom. Kar se dosedanjih šol tiče, se delavec danes z veliko skrbjo povprašuje, čemu pravzaprav mora svoje otroke vanje pošiljati, kaj imajo od njih posebnega haska? Nobene priložnosti nima delavska hči in poznejša gospodinja, da bi se naučila kuhati, šivati, varčno gospodinjiti... Prav tako pa mora občina veliko skrb obračati na obrtno šolstvo. Imamo je, a kako malo se koristi našemu delavstvu! Naši ljudje bi se morali že v mladosti tako izobraziti v tem oziru, da bi si morali služiti hrupa tudi kot boljše kvalifikovani delavci, predelavci, mojstri. Toda ta mesta zavzema danes med nami še vedno tujec. Dolžnost magistrata je, da vrata v te šole na široko odpre, jih povzdigne in še novih ustanovi za delavske fante. Tako se ne bo večala samo fizična mišična moč, ampak tudi muska moč, inteligenca našega delavstva, kar pomeni neizmeren kapital za ves naš narod.“

Dr. Krek se je v svojem govoru tudi enkrat temeljito spozabil, kajti on je mislil — da je na kmeth in je pričel z isto demagogijo, češ, da delavstvo itak ničesar od ljudskih šol nima. No, doktor je pač preučen in je menda še preje znal pisat, računat in drugih osnovnih naukov ljudske šole, predno se je — rodil. Ni pa vsakdo tako učena glava; zato se mora pa tudi rokodelc prejšnji brat in pisat, predno se gre učiti rokodelstva.

Občinski svet se je dobro zavedal svoje naloge, ko je ustanovil toliko in toliko mestnih ljudskih (dekliških in deških) šol, in je po potrebi dal zidati III. m. d. lj. š. ter pripravil že vse potrebno, da se v najbližji bodočnosti otvori IV. m. d. lj. š. in II. m. dkl. šola.

Da pa nima naše mesto še nobene meščanske šole, to pa ni krivda občinskega sveta, temveč je to krivda klerikalcev, ki so prav v zadnjih časih, prav ostudne zapreke delali za ustanovitve meščanske šole.

In kaj infamne so trditve dr. Kreka z ozirom na obrtno šolstvo. Vprašamo

samo; kdo pa je oni, ki je pričel po vsej deželi ovirati obrtno šolstvo? Niso li to klerikalci, ni li to slavni klerikalni deželni odbor? Kdo pa je mesto prepotrebni strokovnih predmetov uvel v obrtno-nadaljevalne šole — verouk. Bode li delavcu več koristilo pri obrtu če zna dobro računati ali če zna cerkveno zgodovino? In v največjih slučajih je odpadlo računstvo na obrtno-nadaljevalnih šolah, da se je mesto njega upeljal verouk, ker sicer je deželni odbor zagrozil, da ne da nobenih podpor za obrtno šolstvo. Se li to pravi skrbeti za strokovni pouk obrtnikov; je li to ona „višja“ strokovna izobrazba za delavca, ki jo hočete upeljati? In koliko obrtno-nadaljevalnim šolam je kler. dež. odbor vzel podporo?

Le poglejte službo učitelja v prisilni delavnici, ki je bila ravnokar odana pristnemu Slomškarju; si li tam skrbeli za „višjo“ izobrazbo onih slojev?

In, ko se je dobila državna podpora za novo obrtno šolo? Kakšen krik ste napravili! Ni li ravnokar dr. Krek v deželnem zboru rekel, da nihče od te šole nič koristi ne bode imel. Da je bila državna podpora, ki jo je izposloval državni poslanec Hribar, brezpomembna in ne bo nikomur v korist. Ni li „Slovenec“ prav podlo pisal zoper obrtno šolo? — In danes, ko so občinske volitve pred durmi, zahteva dr. Krek take izobrazbe za obrtni stan, da bomo imeli tudi „bolje kvalifikovane obrtnike“.

Dr. Krek, to že imamo; brez vaših fraz in razvoj nove obrtne šole vam pokaže, da ste — za nami!

Eno zaslugu pa imajo klerikalci za šole v Ljubljani in te je deležen tudi dr. Krek, to namreč: da so pridobili klerikalci za ljubljano nemško gimnazijo; da imamo še vedno samonemško realko, poleg nemškega deželnega nadzornika, ki je živa zasluga vsega, kar so klerikalci pridobili za ljubljano — šolskega!

In dr. Sušteršič je v državnem zboru ob prenosu državnega šolskega zakona med drugim rekel: „Šola je prokletstvo za ljudstvo!“

Shod „Jednakopravnosti“ v Idriji,

Na praznik, dne 6. t. m., je sklicalo politično društvo „Jednakopravnosti“ shod svojih članov in somišljenikov. Društveni prostori so bili polni zavednih, zrelih, v političnem in življenjskem boju izkušenih naših mož. Bilo je veselje in ponos gledati te neustrašene bojovnike, ki stoje trdni kot skala za svoje napredno, demokratsko in narodno prepričanje.

Predsednik g. Pegan je otvoril shod ter podal besedo dež. poslancu Ganglu, ki je poročal o političnem položaju v deželi. Dotaknil se je vseh vprašanj, govoril o delu deželnega zbora in odbora ter obširneje omenjal stvari, ki se tičejo Idrije in njenega

prebivalstva. Ganglova izvajanja so bila sprejeta z glasnim odobravanjem.

Not. kandidat g. Fran Tavzes je govoril o položaju v mestu Idriji ter je koncem govora v resoluciji pozval županstvo, da naj nemudoma začne s pripravami za nove občinske volitve po novem volilnem redu. Resolucija je obveljala soglasno, prav tako predlog, da se tretji razred popolnoma prepusti tistim, ki doslej niso imeli volilne pravice. Ta predlog je bil sprejet z viharim odobravanjem. Ako je hotela klerikalna večina v dež. zboru s pluraliteto zamoriti pravice brezpravnih, smo mi v Idriji sami toliko demokratiški, da jim damo v tretjem razredu vseh deset mandator.

Tajnik g. I. Novak je potem razpravljal o novem občinskem redu in občinskem volilnem redu, in so mu poslušalci za temeljita izvajanja izrekli zaslužno pohvalo.

Posl. Gangl je stavil dva predloga: 1. Odbor „Jednakopravnosti“ je vsako prvo in tretjo nedeljo v mesecu od pol 11. do pol 12. dopoldne v društvenih prostorih svojim članom in somišljenikom na razpolago, da jim da svet in pomoč v katerem koli vprašanju. — 2. Odbor „Jednakopravnosti“ se pozivlja, da čim večkrat priredi svojim članom in somišljenikom shode, kjer se naj razpravlja o vseh vprašanjih, ki so ali splošno javnega ali lokalnega značaja. — Oba predloga sta bila soglasno sprejeta.

Končno je predlagal tajnik gosp. Novak, da se izreče posl. Ganglu priznanje in zahvala, vsem naprednim poslancem pa zaupanje za njih delovanja.

Shod, ki ga je po dveurnem trajanju zaključil predsednik Pegan, je pokazal, da je naša politično delovanje in življenje porok lepše bodočnosti našega ljubljanskega mesta!

Slovanski jug.

Arnavtsko gibanje in srbske homatije v Starl Srbiji. Iz Prizrena pišejo belgrajski „Tribuni“: Te dni se je razširil po celem mestu glas, da je Iso Boljetinac prišel z 2000 dobro oboroženimi Arnavti čez mejo pri Gusiinu in se zdaj že nahaja med svojimi pristaši v Malesiji. Turška vojska, ki ga je napadla v bližini meje je podlegla in pustila mnogo mrtvih in ranjenih. Štiri oficirje in nekoliko vojakov, katere je Iso vjel, je obesil. Ta vest če ni popolnoma potrjena, ampak vsi znaki govorijo, da je ta vest resnična. Tega dne je bilo tudi velikanško razburjenje med tukajšnjo turško posadko, katere je malo pozneje odmarširala v Djakovico, kamor so tudi odpeljali topove. Ta brz odhod vojske se spravlja v zvezo s prihodom Ise Boljetinca iz Črne gore. Srbske šole so še zaprte in žalostno je gledati, kako se otroci v tej zimi potepajo po umazanih ulicah poleg zaprtih šol.

Iz Črne gore. Iz Cetinja nam poročajo, da pride povodom pravoslavne novega leta do izpremembe sedanjega črnogorskega kabineta. Nova vlada bi se imela sestaviti pod predsedništvom Lazarja Mijuškovića. Ta vlada bo najbrže najela posojilo 2 milijona kron in zaradi tega se že vodijo pogajanja z nekim italijanskim denarnim zavodom. Ni tudi izključena možnost, da se posojilo najame kje drugje. — Glasovi, ki so prihajali nekaj časa, da bo kralj Nikita pustil na svobodo vse politične jetnike, ki so bili obsojeni v „afri z bombami“ in pozneje v „kolašinski afri“, ne odovarjajo najbrže resnici. Ti glasovi tembolj prenehavajo, čimbolj se bliža novo leto, ker se je govorilo, da se ob pravoslavnem novem letu izvrši pomiloščenje. Kralju Nikiti in njegovim perjanikom ne zadostuje, zdi se, da so se napili nedolžne krvi žrtve, ki so bile v Kolašinu streljane. Oni hočejo tudi piti kri onih, ki trohijo živi v črnogorskih ječah. Kralj Nikita noče niti slišati o strašnih razkritjih pred belgrajskim sodiščem, da so črnogorske žrtve bile edine, ki so s svojim življenjem in svojo krivjo plačale one neštivilne peklenške intrige avstro-ogrškega poslanstva v Belgradu. Če ostane kralj Nikita po vseh procesih zadnjih 2 let, ki so imeli svoj epilog v Vasičevem procesu pred par dnevi, še slep in gluhi in pusti nedolžne žrtve še nadalje v ječah, naj se ne jezi, ako ga uvrstimo med Forgacha, Aehrenthala, Nastića, Vasića itd.

Splošni pregled.

Kabinet.

Po velikih težavah se je torej baron Bienerth posrečilo sestaviti vsaj za silo kabinet, ki je v mnogem drugačen, nego so kazale dosedanje kombinacije. Kandidat za ministrstvo notranjih zadev, ki še ni zasedeno, je baron Hein, ako ta odkloni, bo imenovan Heinold, dosedanji namestnik na Moravskem.

Jugoslovanski minister.

„Nowa Reforma“ poroča, da so v zadnjem času kuzirale v parlamentu vesti, da postane posl. Povše kot reprezentant Jugoslovancov v kabinetu. Ali je to resnica, ali pa se dela s tem le javno mnjenje.

Atentat na španskega kralja.

Ko je stopil kralj Alfonz v guvernerjevo palačo, je padel neki civilni osebi samokres na tla in se je sprožil. Nastala je panika. Dvoje oseb je bilo ranjenih.

Poljaki in Čehi.

Dziennik Polski trdi, da je razpust parlamenta neizogiben, ker so se razbila praška pogajanja in da zato kolo poljsko ni hotelo imenovati nobenega parlamentarca v kabinet. „Union“ odgovarja, da Čehi nimajo nikakega vzroka, da bi si želeli novih volitev

in da bi Nemcem na Češkem tudi nove volitve ne prinesle rešitve.

Rusini o gališkem dež. zboru.

„Delo“ prinaša članek posl. Levicekega o volilni reformi in deželnem redu in pravi, da bi se bilo moralo oboje izvesti že v pretekli sezoni in da je obžalovati, da se pravice rusinskega naroda niti v dež. zboru ne upoštevajo, ker Poljaki vedo, da ne bo gališkega dež. zbora ako se ne ugoditi rusinskim zahtevam.

Priznanje poljskih zahtev.

„Nowa Reforma“ piše, da je baron Bienerth po daljših konferencah posl. Glombinskemu priznal poljske zahteve in da se je zavezal, da bo zahteve Galicije podpiral z vso svojo močjo. Ako bi se zato pojavile kake zapreke, bi cel kabinet iz tega izvajal posledice. Leta 1912. bi v proračun prišla že prva položka za vodne ceste v Galiciji.

Gališki židje.

Zaradi pritohb galiških židov je sklicana na 23. t. m. enketa v Lvov, ki bo presojala o gospodarskem in političnem stanju galiških židov. Naloževal bode grof Badeni. K enketi je povabljenih več zastopnikov židov in razne merodajne osebe. Posvetovalo se bo o pomožni akciji za uboge žide.

Revolta v Košutovi stranki.

Listi poročajo, da se že dalje časa pojavljajo nesoglasja in nezadovoljnost med voditelji Košutove stranke in da so se pri sejah že večkrat pojavila nasprotja. Pritožbe so posebno glede Košuta in grofa Apponyija, ki se premalo brigata za seje in za zadeve stranke. V kratkem bo konferenca, kjer se bo javno povedalo, kako je s stranko in voditelji.

Pruski hakatisti

Šo zelo nezadovoljni, da se ne izvršuje razlaščevalni zakon vključno temu, da je že tri leta v veljavi. Sedaj, ko so prinesli listi vest, da se ta zakon sploh ne bo izvajal, je zavrela nemška kri. „Nordd. Ztg.“ tolaži, da vlada pač ne more preklicati meni nič tebi nič zakona, ki ga je sama zahtevala in uveljavila. „Schles. Ztg.“ pa pojasnjuje Nemcem stališče vlade z druge strani. Komisija ima baje zemlje dovolj, manjka pa nemških naseljevalcev. Na ta način bi se lahko zakopalo mnogo denarja v zemljo in akcija bi bila brezuspešna. Treba je torej že nakupljeno zemljo naseliti, potem se nakupi nove. Tudi se je pokazalo, da Poljaki več kupujejo nego prodajajo.

Rusko-nemška zveza.

Sazanov se je izjavil nekemu zastopniku lista „Novoje Vremja“ glede vesti o postdamskih konferencah posebno glede nekega dokumenta, ki so ga prinesli angleški listi, da ni navada, da bi se priobčevala poročila o negotovih pogajanjih. Ako bi imel kaj povedati glede potsdamskih dogovorov, moral bi ponoviti le to, kar sem v

LISTEK

MICHEL ZEVAČO:

Otroci papeža.

Roman iz rimske zgodovine.

(210)

„Ali mi morete nasvetovati kaj drugega? ...“ je vprašal Ragastens s potrjim glasom. „Morda! ... Ne vem še! ... Poizkusiti hočem ... Poslušajte: zmeniva se za jutrišnji dan, ob določenem času ...“

„Vse je odvisno od ure Cezarjevega prihoda. Treba je, da pridem prej v grad, kakor on, to je vse!“ je zaključil.

„To je vse!“ je vzkliznil Giacomo. „To je vse ... Nazadnje, če vas človek pogleda, se ne bi čudil ničemu ... Cezar pride proti polnoči ... Ali vam je ob deseti uri pogodu? ...“

„Ob deseti uri, velja!“

„Dobro! Ob tej uri — namesto, da bi hodili pred grajska vrata — bodite na obrežnem skalovju, tam, kjer se jarek prekinja in visi zid naravnost nad pečinami ... Ako ne vidite ničesar ... je znamenje, da nisem mogel ničesar storiti; v tem slučaju ravnajte po lastnih mislih ... Do svidenja ... jutri ob deseti uri!“

Giacomo je odhitel po stopnicah in izginil. Ragastens, ki je ostal sam, je zamolko zamrmral:

„Še en dan! ... Ali bom mogel čakati tako dolgo?“

Naenkrat pa je zapazil Spadacappo, ki je marljivo likal njuna meča in bodali. Prišlo mu je na um, da bi odslužil svojega zvestega služabnika. Ali je imel pravico, vzeti ga s seboj v to borbo, ki je bila zgolj maskiran samoumor? Ne! ... Nedopustno je bilo, obsoditi tako na smrt človeka, ki mu je bil pokazal toliko ljubezni in vdanosti. In že je sam pri sebi iskal sredstva, kako bi ga spravil odtod ...

„Kaj pa delaš?“ je vprašal.

„Saj vidite, gospod, da likam najino orožje za jutrišnji dan. Saj imava jutri bitko, ali ne?“

„Čeprav; zakaj se trudiš? ...“

„Gospod,“ je odgovoril Spadacappa, „ker je tako, da jutri pogineva, hočem, da pogineva snažna. To bo moje poslednje gizdalinstvo.“

LXX.

Barka se bliža.

Naslednji dan se je zdel Ragastenu dolg kakor sto let tesnobe. Vso noč ni bil zaprl očesa, in tudi v sobi ni ostal. Od tistega trenutka, ko je Giacomo odšel, je sedel vitez na skali ob bregu ter čakal razsvitla, dokler se ni dvignila zarja na blesteče čistem jutranjem nebu.

Ragastens je gledal in gledal, a njegove oči so bile tako srepe in prazne, da niso videle ničesar. Zatapljal se je v nekak zadnji razgled po svojem življenju, kakor ljudje, ki čutijo, da se jim bliža poslednja ura. Drug za drugim so se dvigali njegovi spomini, ter se vrstili s hitrostjo sanj na polju njegove domišljije.

Vse to pa se je končavalo s sliko mlade, belooblečene deklice, ki je v galopu pridrevela na bistem konju, ter zajahala k njemu in zaklicala:

„Gospod, kdorkoli ste, varujte me, rešite me tega človeka!“

Da, zopet je gledal vse to ... In nad vsemi temi spomini, ki so se dvigali in plavali okrog njega, je venomer plapolala bela obleka deklice, nje, ki je imela oči tako nežne in tako ponosne, in pogled tako smel in tako krotak.

Polagoma so se utrinjale ure ... Prišel je večer. Ragastens je bil še vedno na tistem mestu. Naenkrat pa ga zadene glas, ki ga je siloma iztrgal iz te poslednje sanjarije.

„Ali gledate jadro, ki prihaja tam doli na obzorju?“ Ragastens je skokoma planil na noge. Skoraj blazen od groze, je pogledal moža, ki mu je zastavil to brezbržno vprašanje. Spoznal je ribiča, pri katerem je stanoval. Ragastens ga je s tako silo zagrabil za roko, da se je stresel možak kakor šiba.

„Kaj praviš?“ je kriknil nad njim. „Jadro prihaja! ... To je on, kajne? To je on!“

Ribič je odskočil, tako se je prestrašil izraza nepopisne besnosti, ki je mahoma spacičila vitezovo lice. Ragastens je zapazil grozo, s katero ga je navdal. Zaukazal si je mir, ter spustil roko.

„Oprostite mi, ubogi mož,“ je dejal z bridko žalostjo.

„Saj sam ne vem, kaj delam. Tako nesrečnega se čutim!“

„Saj ni nič ... saj ni nič!“ je zajecjal ribič.

In zopet je pričel gledati na odprto morje. Ragastens je z nemirom splezal višje na breg. Na vse zadnje še vendar ni bilo gotovo, da je ravno to tista barka, ki nosi Cezarja Borgia ...

Morda je samo ladija, ki jadra mimo?

„Ali vidite?“ je viknil ribič. „Naravnost proti Capreri se obrača ... Vrag naj me vzame, če ta barka ne prihaja iz Ostije ... Glejte! Zdaj jo gotovo že vidite!“

Ragastens je obrnil glavo v stran. Kaj je bilo njemu do tega, ali vidi, ali ne vidi! Ta ladija je prihajala iz Ostije! Jadrala je proti Capreri! ... To je bilo vse, kar mu je bilo vedeti: to je bil Cezar! ...

Čez par ur bo Cezar v gradu! ... Čez par ur bo tista peklenška žrtve izvršena! ... Kakor, da bi ga vlekla nepremagljiva sila, se je vrnil proti ribiču in pogledal na morje. Zdaj je razločno videl barko.

„Brzopadna barka je!“ je menil ribič mirno.

„Čez koliko časa, menite, da bo tukaj?“

Ribič se je pozorno ozrl po nebu.

„Računajte po vetru, s katerim jadrajo, utegnejo pristati nocoj ob deseti uri ... Toda, ne vem, zakaj nimajo vseh jader razpetih ... Morda ne bi radi pristali pred pozno nočjo? ... Če bodo tako nadaljevali, bo polnoči, preden pridejo do Caprere.“

„Polnoči!“

„O, gotovo ... Glejte, zdaj zadržavajo še latinsko jadro ... Ne mudi se jim! Ali, gospod, vas menda prav močno zanima ta barka ... Od ranega jutra se niste ganili s tega kraja ...“

„Da ... Prijatelja pričakujem ...“

Če bi bil ribič vaje opazovati ljudi, bi bil vztrepetal ob glasu, s katerim je Ragastens izgovoril to besedo.

(Dalje.)

Oktobru izrazil v listu „Novoje Vremja“. Ako bi Nemčija in Rusija sklenile kako posebno zvezo, bi to ne ostalo tajno, ampak bi bil objavljen tak dogovor v celoti. „Novoje Vremja“ upa, da bo s tem konec nejasnosti, ki se kaže v vesteh o rusko-nemški zvezi.

Ustava v kneževini Manaco.

V zadnjih dneh je bil objavljen načrt o ustavni organizaciji kneževine Monaco. Ustavni zakon določa vlado, ki jo v knezovem imenu izvršuje državni minister, ki ima svojega svetovalca. Poleg tega je zastopan v vladi državni svet. Ustavodajno

oblast ima knez in narodni svet, ki bo imel 21 članov. Člani narodnega sveta se volijo po splošni volilni pravici na 4 leta. Kneževina se razdeli v 3 volilne okraje, ki so ob enem občine s svojimi občinskimi zastopi. Volilno pravico v občino imajo tudi žene.

Brazilijsa.

Poroča se, da so ujetnike, ki so jih imeli zaprte na otoku Cobras našli mrtve. Bili so to vojaki, ki so se udeležili zadnje vstaje v Rio de Janeiro. Ta vest se je razširila v New-Yorku in se kaže precej ameriška.

Slovenski zrakoplovec Rusjan — umrl.

Merčep

Rusjan

Vsi Jugoslovani, zlasti pa Slovenci plakamo danes ob grobu enega najmarkantnejših in najbolj nadarjenih naših mož. Avijatik Rusjan je mrtev. Legel je, kakor že nebroj avijatikov, v hladni grob, kot žrtev znanosti in neumornega človeškega duha.

Napraviti je hotel po vseh važnejših mestih na Balkanu svojo turnejo in pokazati, da tudi Jugoslovani niso zaostali na polju avijatične znanosti za drugimi narodi. Našim čitateljem je že znano, da je avijatik Rusjan napravil v Zagrebu s svojim mecenom Srbom Merčepom več poletov, ki so se mu naravnost imenitno obnesli. Vsi jugoslovanski in celo tudi nemški listi so prinesli obširna poročila o avijatiku Rusjanu in njegovem zrakoplovu. Predno predemo k nesreči sami, hočemo podati našim čitateljem kratek oris Rusjanovega zrakoplova.

Konstrukcija letalnega stroja.

Rusjanov zrakoplov je precej podoban Bleriotovemu letalnemu stroju. Vsi kovinski deli so ko konstruirani iz aluminija. Krmilar sedi zadaj za motorjem, da je vidna samo njegova glava. Rusjanov zrakoplov je menda med vsemi aeroplani najbolj podoben plitjem telesu. Najzanimivejša na zrakoplovu je avtomatično krmiljenje, ki se ne izvaja z roko, marveč s celim telesom ali pravilneje povedano z rameni. Vsa krmila zrakoplovnega aparata so osredotočena v eni konstrukciji, ki se kakor tornister dene preko ram.

Prvi poskus v Zagrebu. Svetovni rekord v zaletni razdalji.

Ko je Rusjan s pomočjo svojega mecenarja Srba Merčepa izdelal zrakoplov, je pričel v Zagrebu takoj s poskusi, s katerimi je dosegel krasne uspehe. Njegov zrakoplov je zdrčal kakor blisk po tleh in se je dvignil kakih 200 m visoko v zrak. To se je ponovno izvršilo s tako gotovostjo, da so bili vsi gledalci naravnost razočarani. Njegov zrakoplov je vzbudil zlasti v vojaških krogih veliko zanimanje. Zlasti se je

zanimal zanj zagrebški korni poveljnik general Rade Gerba.

Rusjanu ni samo krasno vspelet polet, marveč je dosegel tudi svetovni rekord v zaletni razdalji. Zaletna razdalja od tal, s katero je znani ženijski francoski zrakoplovec Bleriot, ki je prvi poletel iz Francoskega na Anglesko, dosegel največji svetovni rekord, ki je znašala 33½ metra, dočim se je Rusjanov aeroplan pričel dvigati že po razdalji 28 metrov drčanja po tleh.

Katastrofa v Belgradu.

Rusjana je čakala še velika bodočnost. Bil je sam razočaran nad svojimi uspehi. V Belgradu so v nedeljo in včeraj ravno praznovali božične praznike. To priložnost je porabil Rusjan in odpotoval je tjakaj, da priredi pred tisočero množico poskuse s svojim zrakoplovom. Po vsej Srbiji so z velikanskim zanimanjem čakali na polet in Belgrajčani so pripravljali mlademu, drznemu slovenskemu avijatiku Rusjanu velikanske ovacije. Le žalobno, da so se te ovacije spremenile v neizmerno žalost naših iskrenih bratov Srbov.

Včeraj, na praznik Sv. Štefana (po srbskem koledarju), je bilo v Belgradu nenavadno živahno življenje po ulicah. Vse se je pogovarjalo o našem avijatiku Rusjanu. Že par ur preje se je na polju, kjer bi se imel vršiti polet, zbrala več tisoč glav broječa množica iz vseh krajev kraljevine Srbije. Okolu polu 11. predpoldne se prikaže Rusjan. V trenutku so zagrmeli iz tisočih grl navdušeni „Živio!“ klici, ki niso hoteli ponehati.

Polet.

Mirno, samozavestno in brez vsakih skrbi stopi Rusjan v zrakoplov, da poleti visoko preko glav navdušene množice. Nesrečen ni slutil, kaka katastrofa ga pričakuje. Po kratkem in sigurnem zaletu je sfrčal okolu 11 ure v zrak kakor ptica in parkrat obkrožil obširno polje. Po et je vspelet naravnost sijajno. Množica je dala na vso moč duška svojemu navdušenju. Občinstvo je neprestano klicalo mlademu avija-

tiku „Živio!“ in dame so burno mahale z robci.

Katastrofa na povratku.

Toda, ko je bilo občinstvo ravno najbolj navdušeno, je Rusjana zadela velika nesreča, katere žrtev je postal v par sekundah. Pri povratku se mu je zlomilo krilo aeroplana, ki je nato bliskoma padel na tla. Množica je bila strahovito vznemirjena. Mnogi so zastinili oči, da ne bi bili očitvidi grozne katastrofe. Avijatik Rusjan je na povratku tako nesrečno padel na tla, da je na mestu obležal mrtev. Strah in groza se je polastila tisočere množice, ko se je raznesla vest, da je slovenski avijatik mrtev. Ljudje kar niso hoteli tega verjeti, a žalobno je bila ta vest popolnoma resnična. Zdravniki, ki so takoj prihitali na kraj nesreče, so na velikansko žalost občinstva mogli konstatirati le smrt nesrečnega in nadbudnega avijatika. Mnogim so stopile pri pogledu na mrtvo truplo ponesrečenega Rusjana solze v oči. Nekateri srbski listi so takoj izšli v posebnih izdajah in natančno opisali katastrofo. Vsa srbska javnost plača ob grobu ponesrečenega, mladega in drznega slovenskega avijatika Rusjana, ki je bil ponos vseh Jugoslovancev. In ž njim bodo položili v grob moža, ki je imel razširiti slavo slovenskega naroda po vsej kulturni Evropi.

Pogreb ponesrečenega Rusjana.

Belgrajčani pripravljajo ponesrečenemu slovenskemu avijatiku sijajen pogreb, kakor se malokdaj vidi v Belgradu. Srbske narodne dame so na Rusjanovo krsto položile že nebroj vencev s slovanskimi trakovi. Pogreba se udeležijo skoro vse korporacije in društva z občinskim svetom na čelu.

Rusjan je torej mrtev, a duh njegov bo še živel med nami. Njegovo ime bo ostalo neizbrisno in bo še poznim rodovom pričalo, da imajo tudi Slovenci na polju avijatične znanosti zaznamovati svojo žrtev.

Merčep in Rusjan.

Teško je določiti, kdo ima pri sestavi Rusjanovega zrakoplova večje zasluge, ali Slovenec Rusjan ali Srb Merčep. Ker krožijo tozadnevno najraznovrstnejše vesti, konstatiramo sledeče: Rusjan je svoje dni iznašel oziroma konstruiral v Gorici biplan, s katerim je pa ponesrečil. Srb Merčep, poznejši mecen Slovenca Rusjana, se je že več let bavil z mislijo, napraviti letalni stroj, ki bi bil vodljiv. Ideja, napraviti samo do polovice premične peroti in sicer iz samih majhnih koščkov lesa, je njegova, kar odločno poudarjamo. V istem času, ko je imel Merčep svojo misel takorekoč že na papirju zgotovljeno, se je ob priliki neke dirke odpravil z avtomobilom k Rusjanu v Gorico. Odlšla sta nato takoj v Pariz, kupila tam stroj po Merčepovem mnenju in nasvetu ter doma potem skupno izdelala monoplan. Misel je torej Merčepova, konstruiral pa je zrakoplov Slovenec Rusjan. Merčep je izredno nadarjen in poštenjak skozinsko in zato mislimo, da ustrežemo pravici in resnici, če to pojasnimo občinstvu, kajti tudi Merčepu gotovo ni vseeno, če se vsa zasluga iznajdbe pripisuje samo Rusjanu. Povdarjamo še enkrat odločno, da imata oba popolnoma enake zasluge.

DNEVNE VESTI.

Kočevski kaplan Kopitar predstavljen. Predvčerajšnjem je dobil slovenski kaplan Kopitar, katerega so Kočevci tako podlo in nečuvno napadli, od škofa dekret, s katerim je prestavljen v krški okraj. Ob enem je

dobil prepoved, da ne sme več imeti v „Kat. izobraževalnem društvu“ predavanja, ki je bilo napovedano za nedeljo popoldne. Okrajni glavar baron Schönberger še ni dobil nikakega dekreta in do danes še ni predstavljen, dasi je zakrivil, da so se mogla vršiti kočevska tolodajstva. Klerikalci so žrtvovali Kopitarja Nemcem na ljubo. Škof in vodstvo klerikalne stranke je napravilo svojemu pristašu neizmerno krivico, nad svojim narodom pa neodpustljivo izdajstvo. Več se izpregovorimo o tej najnovejši lumpariji klerikalcev.

Dr. Šušteršič in argentinsko meso. Na Kraljevo je dr. Šušteršič na volilnem shodu v Unione med drugim povedal o argentinskem mesu tudi naslednje: „O tem govoriti, da bo argentinsko meso pocenilo mesne cene, je naravnost bedasto. Kdor tako govori ne ve, kaj da govori. Tako more govoriti samo bebec, ali pa tak človek, ki ljudi farba.“ Jutri se bo v Ljubljani prodajalo argentinsko meso, ki bo za 40 vin. pri kg ceneje kot domače. Razen tega ne bopri mesu nobene priklade in le malo kosti. Da bi dr. Šušteršič in drugi veleagrarci ne uganjali take protiljudske politike in pripustili odpravo colnine, bi lahko uvažali teden za tednom v Ljubljano argentinsko meso, ki bi bilo lahko polovico cenejše kot domače. Argentinsko meso stane v Trst postavljeno 70 vinarjev. Do Ljubljane pa troški tako narasejo, da pride meso v Ljubljano postavljeno kg K 1.10 na debelo. Pri podrobnih prodajih pa cena zopet toliko naraste, da znaša cena za meso sprednjih delov kg K 1.20, zadnjih pa K 1.40. Že jutri bodo lahko Ljubljanci videli, da je dr. Šušteršič farbal ljudi in da so le tisti bebeci, ki so njegovim farbarjem verjeli. Že jutri bo meso v Ljubljani cenejš!

Klerikalen poslanec postavljen pred vrata. Na sv. Treh kraljev dan je prišel na klerikalni shod tudi deželni poslanec Dular. Dr. Šušteršičevo in dr. Krekovo psovanje pa ga je tako ojunčilo, da je sklenil ostati v Ljubljani čez noč in si poiskati primerne družbe, v kateri bi lahko pokazal svojo moč in samozavest. Po polnoči je zašel proti sv. Jakobu in začel v tamkajšnji kavarni živahno in in precizno izzivati goste, ki so bili drugačnega mnenja, kot on. Naenkrat pa se razvname Dular in se začne pridušat in tolč po prsih, rekoč: „Jaz sem deželni poslanec!“ Gostje ga raditega niso nič bolj respektirali, marveč so ga zagrabili in postavili pred vrata, da bi si nekoliko ohladil razgrete možgane. Poslanec Dular jo je kmalu nazaj primahal. Ni pa bil dolgo v kavarni, že je zopet začel izzivati in zopet so ga nesli pred vrata. Tako so imeli Ljubljanci z Dularjem nepopisen špas. Dularju je bilo menda najhujše to, da je moral iti iz kavarne na vse zadnje vendarle k Tišlerju, dasi je mislil, da bo celo noč zastoj prespal v kavarni.

Škof Bonaventura proti papežu. Rimski papež je izprevidel, da veri neznansko škoduje dejstvo, če se duhovščina vtika v vsakojake gospodarske stvari. Na Španskem samostanski menihi že več niso bili duhovniki, marveč kramarji, trgovci in fabrikanti. Papež je sedaj izdal na duhovščino ukaz, da ima tekom 4 mesecev izstopiti iz vseh gospodarskih organizacij. Posebno strog ukaz je papež izdal glede blagajničarjev pri denarnih zavodih, kjer so se v zadnjih letih ponavljala med duhovščino poverljajstva in sleparstva — zadnje je bilo pred kratkim na Koroskem, odkoder je zbežal radi goljufij monsignor Weiss čez mejo. Ta papežev ukaz je seveda zelo

presenečil kramarske duše naše duhovščine in tudi škofu ni všeč, ker je tudi naperjen proti njemu. Včerajšnji „Slovenec“ prinaša od škofa Bonaventura podpisano pojasnilo, ki ni ničesar drugega kot upor proti papeževemu ukazu. Mesto, da bi škof Jeglič dal nemudoma izvesti papežev ukaz pravi, da se bo peljal ob koncu januarja v Rim, da se s sv. Očetom o tej zadevi definitivno dogovori. Škof se očitno punta papeževim ukazom in mi smo le radovedni kaj bo papež na to dejal.

Blamirani klerikalci. Klerikalci so vse poskusili, da bi preprečili uvoz argentinskega mesa. V deželni zboru so napravili, da je propadel predlog naprednih poslancev, ki so zahtevali uvoz tega mesa. Dr. Šušteršič se je celo izgovarjal na ogrsko vlado, češ, da ne pusti uvažati argentinskega mesa. Vsega mogočnega dr. Šušteršič „vesoljne“ klerikalne stranke je celo trdil, da je glede uvoza argentinskega mesa vsaka beseda prazna. Danes pa dobi Ljubljana argentinsko meso, četudi proti volji klerikalnih mogotcev. Klerikalci se radi tega čutijo strašno blamirani in se hočejo nad argentinskim mesom maščevati s tem, da bodo čezenj zabavljali in ga v nič devali. Ljubljanci pa so veseli, da je led predrt in pričakujejo, da se bo od sedaj naprej stalno uvažalo argentinsko meso. Potem bi cene živini in domačemu mesu naglo padle. Siromak bi si zopet lahko privoščil košček mesa, kmet pa bi si izboljšal živinorejo.

Argentinsko meso v Ljubljani.

Včeraj dopoldne okoli 10. ure je priplul v Trst parnik „Wyandotte“, ki je pripeljal s seboj nad 600 ton argentinskega mesa. Od cele pošiljave ga dobi Dunaj 420 ton, to je 4200 meterskih stotov, kar znaša približno 1200 pitanih volov. Provincijalna mesta ga dobe 215 ton. — V Ljubljano pride meso morda še danes in bo na prodaj jutri. Natančnejše podatke glede razprodaje mesa razglasi mestni magistrat po lepakih. Ljubljana dobi 5000 kg mesa, kar znači množino, ki jo na en dan konsumira.

Kako naj se kuha argentinsko meso? Pečenka iz argentinskega mesa se ravno tako pripravlja kakor pečenka iz domačega mesa. Meso pa, ki se kuha, se mora, ako hočemo, da je dobro in okusno, položiti v vročo vodo in se ga ne sme devati v mrzlo vodo kuhat. Dunajski restavratjerji tudi puste argentinsko meso še nekaj dni ležati, da se počasi odaja in uleži.

Le ne preveč naivnosti! V naših naprednih krogih se vse podcenjuje, še celo šlevilo — ljubljanskih branjev. Pa jih pogledaj malo od blizu! Dve tretjini ste v klerikalnem taboru. In „Slovenec“ je njih čtivo ki je rade volje plačujejo! In mokrariji in kramarice po vežah? Več kot polovica volji, klerikalno! In „Domoljub“ je njih duševna hrana! Kdo jih organizuje za napredno stranko? „Liberalna gospoda“ nas še ne pogleda! „Pravijo. V naprednih vrstah je vse preveč naivnosti pa pre malo briganja za nižje sloje! In ravno ti nižji sloji polnijo največkrat prostovoljno sobe in dvorane naprednih shodov!

Hude skrbi tarejo naše klerikalce za prihodnje občinske volitve na Jesenicah. Soboto na soboto kujejo v svojih umazanih dopisih v „Slovenec“ najrazličnejše kompromise in ugibanja, katere stranke bodo skupno šle v boj proti rimskim preganjačem, samo da bi odvrnili od sebe vsako sumnjo in da bi lažje v kalnem ribarju. Kakor se pa ptica spozna po perju, tako se tudi naše klerikalce lahko spozna po dejanjih. Da pa ne bodo preveč skrbeli in jim morda osiveli lasje, naj jim povemo mi! Stari prijatelji pravijo, da se radi družijo tako tudi stari gresniki

MALI LISTEK.

Pismo iz Prage.

Jugoslovansko dijaštvo.

Zanimiv je tok v jugoslovanskem dijaštvu v Pragi. Zadnje smo omenili krasen uspeh medsebojnih dogovorov hrvatske in srbske omladine v Pragi, iz katere so izšli prvi bojevniki hrvatsko-srbskega jedinstva v Banovini. Danes gledamo uspehe tega dela. Doba tiranstva se je združila, Khuen-Hedervary je poginjal preko meje, in če tudi se pojavljajo razbiti kosi po površju in se divje peni razbrzdano valovanje, utesniti gibanja ni več mogoče. Kulturna in politična historija bo dala tej veliki dobi ono ozadje, ki jo bo privedlo do ostrih črt in pravih oblik. Že sedaj pa vidimo v vsem nekaj velikega.

Pogrezajoča se domovina je vzbudila vse sile mladega akademika. Brez predsodkov, brez strankarskih strastij stremi za edinim ciljem: dati svojcem to, kar je v njegovi moči; da izigine samoderžvo in Bachova doba, da si rod sam odločuje svojo sedanjost in bodočnost.

Kakor svobodni akademiki meščan noče biti privešek med seboj se pobijajočih strank, in v tej zavesti dela načrte, da jih izvrši. In opravičeno se vprašamo, kje bi bil sedaj razvoj na Hrvatskem, ako bi ne nastopila mladina neodvisna od strank in s silno močjo napravila prevrat. — Zanimivo je, da se prevrat vrši tako daleč od domovine. Proč od dnevnih malenkostij in od politikastrjenja si zida akademik svoj nazor. Ne v malenkostnem nivoju, kjer vsaka žilica vzdrti od razburjenja nad političnimi pobalinstvi, temveč daleč, v mestih, kjer je nepristransko opazovalec, presoja iz drugega, lepšega, višjega stališča vse pehanje in neuspehe. Postaja Evropejec. In zato niso lepa gibanja zadobila svojih oblik v Ljubljani, Zagrebu, Belgradu, temveč na Dunaju, v Pragi. In zato vidimo dijaštvo tamkaj na višku, kjer je zavrglo usodni strankarski apriorizem.

Tudi danes gre v Pragi ves tok v tej smeri. Pri Hrvatih, pri Srbih, kakor Slovencih. Pri Srbih opažamo popolnoma pričetke, ki so identični s pričetki narodno-radikalne struje. Tudi slovenska omladina je pred desetimi leti izšla iz skrajno ne-

zdravih razmer, ki so vladale v domovini. Izzvana je bila po napredujočem klerikalizmu predvsem radi zapostavljanja nacionalizma. Liberalno-nemška zveza je zelo vplivala na mlado generacijo in ne motim se, če trdim, da se je ravno radi tega dalo novi struji ime: narodno-radikalna: vemo, da se vse nalašč drugo pod tem imenom razumeva; nekateri doktorji, ki informirajo razne revije, ji podtikajo Sovinizem, narodni socializem itd.) Sličan proces se vrši pri Srbih. Kriza aneksijske je s svojo nemoralno utemeljitvijo zelo vplivala na mladino. Pričela je izpoznavati, da nastopa doba, ko je treba globokejšo začetiti ves srbski problem in je izpoznavala, da ji te resitve posamezne stranke ne prinesejo. Narod, razkosan na cesarstva, kraljevine in provincije ne najde svoje bodočnosti v kričanju in delovanju stranke ene posamezne kronovne. Srbska omladina kaj dobro izprevidja, kje gre njena cesta, ako hoče dvigniti svoj rod. Nisem še videl strastnega strankarja, da bi se pogledil v niz vprašanj, ki ga srečujejo vsak dan in ki so življenskega pomena za človeško družbo. To mu je nemogoče in če ni od preje prinesel ničesar seboj, je njegovo delo statistno in stafažno človeka precej nevredno in se da vpreči

v voz najhujše reakcije, netolerantnosti in nerodnosti.

Mi se veselimo tega toka, ker nam jamči, da bo jugoslovansko dijaštvo samo mislilo in izpoznavalo.

J. M.

Zbirka slovenskih citatov in aforizmov.

(Napravl in uredil Slavko Klepec. Natisnila Ig. pl. Kleinmayr in Fed. Bamberg. Ljubljana 1910. 212 strani. Cena 2.50 K.)

S to „Zbirko“ smo dobili Slovenci knjigo, ki smo je že dolgo potrebovali. Kolikokrat ste morda iskali, da bi kaj primerne napisali prijatelju, ali prijateljici v album. Kolikokrat vas je kdo prosil za svet, ali se vam je celo priporočil, da mu napišete verze, da jih napišete v album svoji oboževani gospodični X. Iskali ste in mislili, pa za vruga ni prišlo kaj pametnega na misel. Ali pa se vam je hotelo zvečer prečitati par krepkih misli, da bi prepadili nadležne skrbi. V takih slučajih smo radi posegli po nemških knjigah, ali pa smo ponavljali znane nemške verze, ki smo jih imeli priliko mnogokrat slišati. Tudi mi smo imeli dovolj mislecev, ki so povedali dovolj lepih misli in pesnikov smo imeli, ki so napisali mnogo lepih verzov. Vse to je ležalo v knji-

gah, kakor leže biseri posejani v kraljevskem plašču. Mnogokrat tak biser niti ne pride do veljave. Ko beremo knjige, gledamo slog, dogodke, vsebino, a pozabimo na posamezne stavke, ki hranijo včasih v sebi celo življenjsko filozofijo. Marsikdo si je morda že spisoval take stavke, misli in verze iz knjig. Ako bi pregledali albume in dnevnike, našli bi v njih mnogo zanimivega. Tako zbirko imamo tudi tu. Ne rečem, da je avtor zbral vse najlepše verze in najduhovitejše misli, kar jih je v naši literaturi, saj je to nemogoče, vendar je zbirka res dobra in nudi mnogo duhovitih misli. Na 212 straneh imamo 1086 citatov in aforizmov slovenskih pisateljev in mislecev. Vsak zase vam nudi kaj posebnega. Pridejan je knjigi jako dober pregled, tako, da v vsakem slučaju lahko najdete, kar iščete. Zastopana so v zbirki skoraj vsa naša znana imena: Askerc (52 citatov in aforizmov) Cankar (67) Cegnar (2) Celestina (2) Cimperman (30) Detela (17) Drgan (1) Erjavec (1) Finžgar (7) Funtek (19) Gangl (4) Gestrin (17) Govekar (11) Gregorčič (131) Zofka Jelovškova (4) Jenko (24) Jesenko (10) Jurčič (37) Kette (7) Koder (3) Kostanjevec (2) Krek Gr. (2) Kristan E. (12) Kersnik (10) Lah (2) Levstik Fr.

in v sladkem objemu se bodo zopet zazibali klerikalci s tovarniškimi Nemci in nemčurji. Tako je, Antonius Skubić in ne vprašajte več po „Slovenču“, katere stranke bodo šle skupno. Če hočete naši klerikalci, jim postrežemo z drugimi rečmi v tej zadevi, kar se jim še sanja ne, vemo mi in lahko dokažemo. Torej, stari grešniki, strezite se še v pravem času in ne izdajajte slovenskih Jesenic. Naivni so pa tudi naši klerikalci od sile, ko mislijo, da nihče ne ve za njih početje. Ljudje si šepčejo, da bo takoj, ko bo sestavljen volilni imenik, savski Čebulj izvoljen v „Turnverein“ za „Turnwarta“ in gosp. Pongratz se je sveto pridružil, da pusti na svoje vizitke napisati „Čuka“ v paradi s rumeno belo zastavico v rokah. Heil!

Ivan Kregar — podžupan ljubljanski. Klerikalni ljudje pripravljajo, da ima vodstvo njih stranke že sestavljeno listo svojih kandidatov za občinski svet. Baje same agilne, energične in podkovane može. Kandidata za podžupansko mesto pa je — tako se trdi — podpredsednik trgovske in obrtne zbornice Ivan Kregar.

V Marljanišču na Poljanah vzgojuje srednješolsko mladino s tem, da pusti vodstvo nižje gimnazije po sedmo- in osmošolcih — klofutati in tepsti. Pa za vsako najmanjšo napako. To je vzgoja! Seveda, če ni notri nobenega pedagoga, ni nič čudnega, če se fantiče pretepa. Zavod naj da gojencem, za katere plačujejo stariši pošteno vsak mesec po 30 do 50 K, rajše pošteno in zadostno hrano, pa bo bolje storil, nego da izvaja nad njimi — torturo in surovost. Ne verjamemo, da bi gospod prelat Kalan soglašal s takim načinom vzgojevanja.

Politično in prosvetno društvo za Krakovo in Trnovo naznanja svojim p. n. članom, da bo imelo v nedeljo dne 15. t. m. ob 3. uri popoldne v gostilni gospoda Antona Steinerja na Opekarski cesti svoj redni občinski zbor.

Slovensko deželno gledališče. Jutri, v torek se poje prvič v sezoni Webrova romantična opera „Carostrelc“ (za nepar) z gđ. Nadasovo, gđ. Šmidovo, g. Waszmuthom, g. Perslom, g. Križajem, g. Bukškom in g. Kadřabom v glavnih ulogah. — V četrtek se ta opera ponavlja.

Ljudsko štetje se je pričelo. V Ljubljani moramo Slovenci pokazati, da smo v preteklih desetih letih res napredovali. Brezdvoma mora število prebivalstva doseči nad 40.000 oseb; to je namreč važno za naše mesto v več ozirih.

Prezidava in razširjenje ljubljanskega južnega kolodvora. Nek največje je zadnjič poročal „Narodu“ in „Slovenču“ malo verjetno vest, da se z zgradbo novega južnega kolodvora zato kmalu prične, ker so začeli na kolodvorskem vrtu sekati staro trohnelo drevje in grmovje. To sklepanje je bilo napačno. Kakor smo iz dobro poučene strani izvedeli, je stvar takale: Drevje se je na imenovanem vrtu zato posekalo, ker je staro in gnjilo. Upravičen novega kolodvora je pa — še zelo daleč! V letu 1911 se popravil zdaj tir proti jugu, leta 1912 in 1913 se popravil srednji tir, potem pride na vrsto nekaka stavba za prometno — blagajno ravnanje, nato prično šele „študirati“ načrte za novo stavbo kolodvora. Največ je temu zavlačevanju kriva seveda finančna mizerija pri upravi južne železnice.

Olika. Ponoči ob tri četrt na eno je šel gospod S. mimo mitničarske stražnice in je pozdravil mitničarskega stražnika, ki se je sprejel pred stražnico z dober večer in ga je vprašal, kako se počuti sedaj, odkar imajo pazniki 12 ur dela in 12 ur počitka. Paznik mu je rekel, da je že čas, da se je izpremenilo. Na to ga je začel gospod S. obdelovati z raznimi pri-

(53) Levstik Vlad. (13) Medved (95) Mencinger (24) Mesko (25) Murn (2) Naši Zapiski (5) Ogrinec (1) Pagliaruzzi (1) Pakjova Pavlina (44) Perušek (1) Pesjakova Lujiza (3) Poljančeva Ljudmila (21) Blaž Potočnik (1) Prešeren (25) Prijatelj (4) Pugelj (1) Regali (6) Rutar (1) Stritar (134) Svetličič (3) Svobodna Misel (12) Sanda (5) Šorli (10) Šuklje (1) Tavčar (12) Trdina (1) Toman (5) Tominšek (3) Trinko (6) Turkuš (4) Umek (3) Valjavec (11) Vesel (2) Vilhar (2) Virk (1) Vošnjak (12) Zbašnik (2) Zupančič (12) Zbiratelj je imel po večini srečno roko, zato je zbirka posrečena in jo priporočamo.

Planinski vestnik.

Izšla je prva številka XVII. letnika. Na zunaj je list ohranil svojo lepo zunanost po vsebini pa prinaša nekaj zanimivih novosti: Janko Mlakar: Jungfrau in še marsikaj, Dr. H. Tuma: Višarskih glavah. P. Kunaver: Čez zahodno steno in greben na Planjavo (s skicami), Jakob Zupančič: Gorica v luči turistik: Slovestvo, slike, Obzor. Vestnik.

imki blajtar, lump itd. Gospodu S. se tem potom naznanja, da naj drugo krat hodi mirno svojo pot in naj ne raztresna na ta način svoje olike po cestah, ker se bo sicer imel priliko pred sodiščem naučiti, kako naj se občuje s pazniki. Kdor gleda sedaj v mrzlih dneh in nočeh mitničarske paznike, si pač misli, da ni posebnega prijatelja opravljati to službo v zimskem mrazu. Še neprijetno pa je nam, da dobimo pritožbe, da so pazniki izpostavljeni tuintam psovkam takih pijanih ljudi.

Podružica društva c. kr. državnih uslužbencev v Ljubljani priredi dne 4. februarja 1911 v veliki dvorani hotela „Union“ v Ljubljani s sodelovanjem godbe c. in kr. pešpolka Frid. baron Beck št. 47 iz Gorice svoj običajni plesni venček. Ker se obeta obilen obisk od vseh slojev občinstva, bode ta plesni venček gotovo nudil vsakomur dovolj razvedrila in zabave na kar se slavno občinstvo blagohotno opozarja.

Telovadno društvo litjsko-šmartinski „Sokol“ priredi v soboto večer, dne 14. t. m. v prostorih gospoda Robljek (Oblak) v Litiji „Plesni večer“, pri katerem bo sodeloval domači kvintet, pod vodstvom gospoda Jereba. Začetek ob 8. uri. Vstopnina 1 K za za osebo. Toaletna poljubna. Člani v kroju.

Podružnica C. M. družbe za Trnovo-II. Bistrica je priredila v hotelu „Ilirija“ Silvestrov večer. Igra „Mutasti muzikant“ je izborno izpadla; tudi petje je splošno ugajalo. Dasi je bil obisk po bistriški navadi jako slab, dobi vendar družba okoli 100 K čistega dobička. Dne 22. t. m. se vrši v II. Bistrici sokolska veselica. Upamo da obisk ne bo tako žalosten, kakor na Silvestrov večer.

Pošta v Mostah pobira pisma iz skrinjice zelo neredno, vsled česar jo pozivljamo tem potom k rednemu poslovanju.

Vodo so v Prulah zopet zaprli. Ker je voda upadla, so zatvornice zaprli. Voda se, kar jo je po strugi zastalo, počasi odteka, toda o kakem delu oziroma nadaljevanju ni govora, ker je vse razdrapano, po obrežju polno snega, delavcev pa nič. Do konca tega meseca ni niti misliti na eno ali drugo delo.

Avtomobilska nesreča. Poštni avtomobil, ki vozi dnevno med Opatico in Trstom in obratno, je včeraj radi ledu zadel v Rupi v neki občestni kamen. Avtomobil je bil silno pokvarjen. Odpejali so ga takoj v popravilo. Sreča v nesreči je bila, da se od potnikov ni nobeden ponesrečil.

Ubegil dijak. Dijak Ferenček iz II. drž. gimnazije, ki je davi pobegnil iz Ljubljane, se je res — kakor smo mi že zadnjič domnevali — obrnil proti jugu na Balkan. Te dni je pisal očetu razglednico iz Belgrada. Oče se je takoj napotil tja iskat izgubljenega sina. — Da, da časi se izpreminjajo: svetopisemski izgubljeni sin je sam priromal domu, ko mu je začelo kruleti v želodcu, moderne izgubljene sinove pa morajo starši sami loviti po svetu.

Tragična smrt božjastnega človeka. Pri gospodu M. Ambrožiču v Novi Sušici je bil uslužben 35letni delavec Miha Skok iz Ilirske Bistrice, ki je bil skrajno božjasten. Dne 5. t. m. ga je vrgla božjast ravno v trenotku, ko je bila žaga v polnem teku. Pri tem je Skok padel taklo nesrečno, da ga je žaga ravno čez polovico prežagala. Mož je seveda takoj mrtev obležal. Pač grozna smrt že tako nesrečnega človeka.

Redka in žalostna prilika. Neka družina v Spodnji Šiški je bila za novo leto obdarjena z nenavadno obilnimi darovi. Takoj po novem letu je zbolel mož, dne 4. t. m. je dobila družina novorojenčka, dne 6. t. m. je umrl 14letni domači sinček, katerega so dne 7. t. m. pokopali, novorojenčka pa dne 8. t. m. krstili. V resnici zelo redka in žalostna prilika, zraven pa še velika denarna stiska. Tako srečo deli bog ubogim revnim delavcem za novo leto!

Ni vse zlato, kar se svetli. V soboto je prišel v neko žganjarno na Dunajski cesti mlad mož. Ko je spil nekaj žganja je izročil lastniku žganjarno zlat bankovec. Ker pa žganje-pivci le redkokdaj plačujejo s cekini, se je gospodarju zdela stvar sumljiva in si je cekin natančno ogledal. In res! Zapazil je, da je čisto navaden pozlačen dvovinarski novc. Žganjepivec je takoj pobegnil.

I. maškarni kongres bo naslov veliki plesni zabavi, ki jo priredi Splošna delavska zveza „Vzajemnost“ v soboto, dne 14. januarja 1911 v veliki dvorani in stranskih prostorih „Narodnega doma“ v Ljubljani. Zabava obeta biti vsestranska, tako, da bodo prišli tudi neplesalci na svoj račun. Vstopnina za nemaskirane znaša v prednabavi 1 K, pri blagajni 1 K 20 vin.; maske plačajo samo 80 vin. Vstopnice se dobe v tobakarni gospe Šešarkove v Šelenburgovi ulici, v vseh prodajalnah Konsumnega društva za

Ljubljani in okolico, ter v društveni pisarni v Šelenburgovi ulici št. 6, II. nadstropje. Maske dobe vstopnice samo v pisarni, ter na večer priredbe pri blagajni. Maske in posetniki v narodnih nošah dobrodošli!

Načelstvu gremija trgovcev v Ljubljani se je naznanilo, da vkljub običnega zbora in opominom v listih nekateri člani gremija še vedno dajejo svojim odjemalcem različna darila. Načelstvo še enkrat in zadnjič opozarja svoje člane na dotični sklep običnega zbora s pripomojo, da bo proti kršiteljem tega sklepa od sedaj naprej postopal brez obzira.

Nekdo je izgubil v soboto v Gradišču denarnico, v kateri je imel 31 kron. Pošten najditelj naj izroči denar v uredništvu „Jutra“ ali pa na policiji.

Bav-bav v Trstu.

Preteklo nedeljo sem bil v Trstu. Zeblo me je v Ljubljani in zopet mi je že ljubljanska megla, radi katere že dolgo nisem videl solnca, pa tudi sicer rad vidim prijazni Trst in tržaške kritike, ki tako radi zabavljajo proti „Kranjcem“ sploh, posebej pa proti naši beli Ljubljani.

Premalo narodni smo tržaškim kritikom Ljubljancem in premalo poštvovalni; radi nemškutarimo in se neradi brigamo za splošne narodne zadeve. In še celo vrsto drugih napak imamo, tako, da se naše morebitne dobre lastnosti niti ne vidijo, tako jih skrivajo številne napake.

Taki smo v očeh tržaških kritikov in priznati moram, da ti kritiki — dobro vidijo. Sicer se ti kritiki večkrat tudi malo zmotijo, ali nezmotljivosti od njih nihče ne more niti pričakovati, ker ako bi se našel med njimi kak nezmotljiv človek, bi postal — papež; to je pa nemogoče, ker pa — možje more postati samo Italijan, ker bog absolutno noče in ne mara, da bi ga zastopal na zemlji morda kak barbarski Slovenec, ki niti številke ne zna ponarejati.

Italijani so pa v tem mojstri in štejejo sedaj v Trstu Slovence tako, da končno razen dr. Ryba, dr. Gregorina in morda še kakega bolj znanega Slovenca, ne bodo našli v Trstu najbrže nobenega Slovenca, več — in italijanstvo Trsta bo rešeno!

Slovenci so ravno protestirali proti takemu početju, ko sem prišel v Trst, Italijani so se pa česali za ušesi, ko so gledali številne slovenske množice in so si mislili: kaj nam pomaga, ako Slovence zatajimo na papirju, ko jih je pa vedno več — na tržaških ulicah, pa živih in ako je treba tudi — hudih!

Tudi s kritiki sem govoril in enemu, ki vedno godrnja radi ljubljanske nezavednosti, sem rekel, naj gre v hotel „Balkan“, ki se nahaja v „Narodnem domu“ na kosilo in naj zahteva Ciril-Metodov računski listek, ki ga dobi v vsaki ljubljanski zakotni gostilni. Mož je umolknil.

Bav-bav.

Spominjajte se prekoristne družbe sv. Cirila in Metoda!

Razne vesti.

*** Moravsko.** Moravsko šete po zadnjem uradnem ljudskem štetju 73 61 % Čehov in 27 90 % Nemcev. Češkemu življu so nevarni mnogi nemški otoki, ki bi se na polagoma zvezali ter sezidali nemški most iz Šlezije naravnost do Nižjega Avstrijskega. Najnevarnejši otoki so: Lanškroun, Svitava, Jihlava, Brno (Čehov 35,72, Nemcev 63,97 odstotkov) in Olomuc. Češka Šolska Matica je vzdrževala na Moravskem 12 ljudskih šol in 17 otroških vrtcev, učencev je bilo na vseh teh zavodih 2438. Razentega deluje na Moravskem „Narodna Jednota za vzhodno in severno Moravo“ s sedežem v Olomucu, ustanovljena leta 1885, in „Narodna Jednota za južnozapadno Moravo“, ustanovljena leta 1886, ki slavi 20. listopada svojo petindvajsetletnico.

*** Nemščina v Švici** gre nazaj, francoščina pa napreduje. Ravnotako napreduje laščina. To je pokazalo ljusko štetje dne 1. decembra l. l.

*** Velika ura.** V Liverpoolu bodo v kratkem imeli največjo uro sveta. Postavili jo bodo na novo palačo Royal Liver Society. Široka bo nad 25 čevljev, minutni kazalec bo pa dolg 14 čevljev in cel meter debel. Stevilke na uri bodo dolge po 3 čevlje.

*** Dijaška banka** se ustanavlja v Kijevu na Ruskem. Dajala bo študentom posojila. — Zelo pametna stvar!

*** Jubilej.** Na Češkem slavi te dni šestdesetletnico svojega rojstva mož, ki je sicer med Slovenci neznan, ki pa je, kakor malokdo, popularen med Čehi. Napisal je namreč nebroj učnih knjig pod naslovom „Snadno a rychle“, t. j. „lahko in hitro“. Tako imajo Čehi danes od Vymazala tudi svoj „Slovinsky snadno a rychle“ (Slovensko lahko in hitro). Ta Vymazalov „Snadno a rychle“ je postal takorekoč pregovor. Vymazal je spisal za Čeha tudi „Slovniška temelje slovenskega jezika“. Poleg svojega „Snadno a rychle“ je spisal tudi več drugih knjig, n. pr.: „Slovanska poezija“, „Biseri češke lirike“, „Slike iz avstrijske in češke zgodovine“, „Začetki slovanščine“, „Zgodovina nemške narodne literature“ itd. Z eno besedo nenevadno vsestranski in pridni mož. Tudi mi mu za jubilej iskreno čestitamo!

*** Izdoločanje sodavice.** Kakor smo že poročali je izdalo ministrstvo dne 29. listopada naredbo, s katero preneha biti izdelovanje sodavice svobodna obrt. Ta naredba je te dni stopila v veljavo. — No, da bi vinski bratci bili ravno vznemirjeni zaradi te naredbe, tega ne moremo trditi. Še antialkoholiki ne — ker si lahko pomagajo s čivčkom.

*** Škandalozna afera** v peterburških cerkvenih krogih. V Peterburgu se je dogodila neka škandalozna afera. Pred tremi leti je izginil ekonom duhovne akademije v Peterburgu, sin ondodnega pravoslavnega protejereja, nek mlad človek in po poklicu akademik. Po njegovem odhodu se je izkazalo, da je v blagajnici velik primanjkljaj. Letos se je pa zopet od nekd prikazal in prišel je pred sodišče. Ker se je opozicijonalno časopisje stvari pripojilo, je ni bilo mogoče več potlačiti. Pred sodiščem se je pokazalo, da je prvi začel defraudirati sam nadškof in vodja akademije. Ko je mladenič videl, da je stvar v neredu, je začel grabiti tudi on. Zahajal je v nek sloveč samostan v Peterburgu, kjer se je igralo, popivalo in počenjalo najraznovrstnejše orgije. V afero so zapletene tudi dame iz visokih petersburških krogov. Kadar je mladeniču zmanjkalo denarja, so ga menihi cenično pozivali, naj zopet kraje iz blagajne akademije. Mladenič je naredil pred sodnijo pomilovalen utis. Zdravniki so izjavili, da je alkoholik v skrajni meri, duševno in telesno degeneriran in ima podedovano sifilis ter da sploh ne more biti odgovoren za svoja dejanja. Vendar je dobil eno leto in štiri mesece ječe, drugi glavni krivci so pa ostali prosti.

*** Kje se dogaja največ samomorov.** Neki nemški list poroča, da se največ samomorov dogaja v Saksonski, kjer prihaja na milijon prebivalcev 330 samomorov, v vsej Nemčiji 220 samomorov. Nemčijo v tem pogledu nadkriljuje samo Francoska kjer se dogaja 225 samomorov na milijon prebivalcev in Švica z 221. V Avstriji znaša število 163, v Angleski 87, v Norveški 63, v Italiji in v Rusiji 83, na Španskem samo 18.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Rekonstrukcija kabineta.

Dunaj, 9. januarja. Ministrski predsednik baron Bienenrth je včeraj predložil cesarju listo novega kabineta, katero je cesar takoj sprejel. Jutri bodo ministri že zapriseženi. Novo ministrstvo je sestavljeno sledeče: ministrski predsednik baron Bienenrth; minister za notranje zadeve grof Wickenburg; naučni minister grof Stürgkh; justični minister dr. Hochenburger; finančni minister dr. Robert Maier; minister za javna dela češki birokrat Marek; poljedelski minister baron Wiedmann; domobranski minister Georgi; železniški minister Poljak Glombinski in poljski minister krajjan grof Zaleski. Mesto češkega in nemškega ministra krajjana je ostalo nezasedeno. Novo ministrstvo je skrajno birokratično, reakcionarno in nemško, takorekoč ministrstvo „za prvo silo.“ Novi kabinet ne bo imel zanesljive večine, kajti Čehi, ki niso zastopani v tem kabinetu — ministra Mareka kot birokrata sploh ne smatrajo Čehom — nameravajo stopiti v ostro opozicijo proti sedanji vladi. Italijanski poslanci hočejo počakati, kaj bo z njih zahtevo glede ustanovitve italijanske pravne fakultete, Jugoslovani pa bodo sklepali o svojem stališču takoj v prvi klubovi seji. Opoziciji se bodo najbrže pridružili tudi poslanci „Poljske Ljudske Stranke“, ki tudi niso zastopani v novem kabinetu, kljub temu, da so mesto poljskega ministra krajjana zahtevali odločno zase. Nemci so seveda jako zadovoljni z novim kabinetom, ker imajo v njem veliko večino. Splošno se domneva, da je temu novemu kabinetu določeno le kratko življenje.

Dr. Ploj, senatni predsednik upravnega sodišča.

Dunaj, 9. januarja. Državni poslanec dr. Miroslav Ploj je imenovan senatnim predsednikom upravnega sodišča na Dunaju.

Forgach se ne vrne v Belgrad.

Dunaj, 9. januarja. V dobro informiranih krogih zatrjujejo, da se avstrijski poslanik v Belgradu, grof Forgach ne vrne več v Belgrad, ker je določen za avstrijskega poslanika v Bukareštu na rumunskem dvoru.

Princ Hohenlohe — štajerski cesarski namestnik.

Dunaj, 9. januarja. Dosedanji štajerski cesarski namestnik grof Clary odide še ta teden v pokoj. Njegovim namestnikom je baje določen dosedanjí cesarski namestnik princ Hohenlohe, kar je vzbudilo med štajerskimi Nemci velikansko razburjenje. Za Trst je baje določen bivši minister za notranje zadeve, baron Haerdtl.

Avstrijski državni zbor.

Dunaj, 9. januarja. Avstrijski državni zbor je sklican k prvi seji v torek dne 17. t. m. Na dnevnem redu bodo vladne predloge glede proračunskega provizorija za leto 1911 in agnosiranje dosedaj še neagnosciranih oporekanih državnoborskih mandatov.

Grof Thun-češki cesarski namestnik.

Praga, 9. januarja. Grof Thun je odpotoval na Dunaj, da se pogovori z ministrskim predsednikom baronom Bienenrthom glede njegovega imenovanja češkim cesarskim namestnikom in obenem dobi direktivo za nadaljevanje pogajanj med Nemci in Čehi. Nemcem je kandidatura grofa Thuna češkim cesarskim namestnikom skrajno antipatična, ker je grof Thun zaveden Čeh. A iz dobro informiranih krogov se poroča, da se vlada ne bo ozirala na želje Nemcev in je torej njih odpor brezpomemben.

Ogrski državni zbor.

Budimpešta, 9. januarja. Zbornica je danes nadaljevala debato o srbsko-avstrijski trgovinski pogodbi. Nato je stavil popoldne poslanec Polonyi predlog glede spremembe bančnega statuta.

Kossuth proti „dreadnoughtom“.

Budimpešta, 9. januarja. V današnjem uvodnem članku opozicijskega lista „Budapest“ Franc Kossuth silno napada vlado radi gradbe novih „dreadnoughtov“. Kossuth povdarja, da bi ogrska vlada veliko bolje naredila, če bi porabila ta denar, katerega hoče zmetati za nove bojne ladije, porabila za zboljšanje ogrskih državnih cest, ki se nahajajo v naravnost škandaloznem stanju. Parlament naj najprej odloči, ali so važnejše dobre ceste ali „dreadnoughti“.

Masaryk—Aehrenthal.

Brno, 9. januarja. Na shodu „Česke Ljudske Stranke“ je govoril poslanec prof. Masaryk tudi o aferi Forgach. Izjavil je, da je za vse te škanđale odgovoren le minister Aehrenthal sam, ki sedaj Forgacha še celo podpira, dočim ga vsi drugi diplomati bojkotirajo.

Afera Ungern-Sternberg.

Petrograd, 9. januarja. Kakor znano, so sorodniki vojuna barona Ungern-Sternberga, ki je bil kaznovan na štiri leta težke ječe, vložili na carja prošnjo za pomilostenje. Tozadevno se sedaj poroča iz zelo zanesljivih virov, da bo rusko vojno ministrstvo podpiralo to prošnjo, vsled česar bo baron Ungern-Sternberg ali popolnoma oproščen ali mu bo pa kazen znatno znižana.

Demonstracije v Lizboni.

Lizbona, 9. januarja. Vsled skrajno hude protimonarhistične agitacije je prišlo danes v Lizboni pred tiskarnami onih listov, ki zagovarjajo monarhijo do ostrih političnih demonstracij. Demonstranti so osem uredništvom teh listov razbili okna. Končno je vojaštvo razgnalo razgrajajoče občinstvo.

Velike demonstracije v Metz.

Metz, 9. januarja. Včeraj zvečer so nastale v Metz v Alzaciji Lotaringi velike poulične demonstracije, in sicer radi tega, ker je nemška vlada prepovedala nekemu francoskemu društvu zborovanje. To je množico tako razkačilo, da je na ves glas vpila po ulicah: „Zivela Francija!“ Demonstrantom so se pridružili tudi zmernejši Nemci, nakar je hotela vsa velikanska množica udreti pred vladno palačo, kar je pa policija preprečila. Nemiri so se danes nadaljevali. Razburjenje v mestu je velikansko. Francoska propaganda zavzema v Alzaciji-Lotaringi vedno več tal.

Afera Wolf-Metternich.

Berlin, 9. januarja. Soproga znanega aristokratskega sleparja grofa

Wolfa - Metternicha je danes dospela semkaj, toda sodišče ji ni dovolilo ovoriti z možem. Grofu Metternichu se še sedaj ni posrečilo dobiti 50.000 mark za kavčijo. Vendar pa se domneva, da ga sodišče vkljub kavčiji ne bo izpustilo na svobodo, ker je nevarnost, da ne pobege. V Berlin je došel že tudi njegov oče, da izpolni prošnjo za položitev primerne kavčije.

Carnegie in svetovni mir.

London, 9. januarja. V republikanskih krogih je znani ameriški milijarder Andrew Carnegie včeraj zagovarjal idejo večnega mira in zlasti apeliral na ameriško in angleško vlado, naj se zavzame za to. Ovrget je tudi odločno očitjanja, da si je pridobil svoje velikansko premoženje ravno s prodajo oklopnih plošč za evropske države. Izjavil je, da to ni res, ker takih stvari se v njegovih tovarnah zelo malo izdeluje.

Lastnik, glavni in odgovorni urednik:
Milan Plut.

Tiska „Učiteljska tiskarna“, Ljubljana.

Mali oglasi.

Sanke za eno ali dve osebi se takoj kupijo. Ponudbe sprejema inšertni oddelek „Jutra“.

Soba

z direktnim vhodom in z 2 posteljama se v suterenu hiše št. 26 na Resljevi cesti takoj odda. Poizve se pri Mariji Toman, Resljeva cesta št. 30, pritličje.

Kupi se vstrajen

konj

za lahko vožnjo, eventualno z opravo. Istotako se kupi tudi lahek

polkrit koleselj.

Ponudbe je poslati na inšertni oddelek „Jutra“.

Potovalnega uradnika

za Kranjsko

veščega slovenskega in nemškega jezika, išče proti stalni plači in dijetam dolgoletno na Kranjskem poslujoča zavarovalnica proti nezgodam za poroštveno jamstvo.

Ponudbe je poslati na inšertni oddelek „Jutra“.

One dame so jako krasne,

ki se umivajo le s Pilnačkovim nedosežnim milom

„LANOL“

ki je naprodaj po 70 vin. kos ali pa škatlja s 3 kosi za 2 K.

To milo, ki je zakonito varovano, izdeluje edino

J. Pilnáček,

c. in kr. dvorni založnik v Kralj. Gradcu na Češkem.

LANOL se dobiva v Ljubljani pri sledečih trgovcih: Fran Češnovar, Dolenska cesta, B. Cvančara, Selenburgova ulica, E. Dobrič, Prešernova ulica, Fr. Iglič, Mestni trg, Ivan Jelačin, Rimska cesta, Ant. Kanc Židovska ulica, Ant. Krisper, Mestni trg, J. Krivic, Dunajska cesta, Leskovic & Meden, Jurčičev trg, T. Mencinger, Sv. Petra c., Matej Orehek, Kolodvorska ulica, Vaso Petričič, Mestni trg, Ivan Podboj, Sv. Petra cesta, Fran Sarck, Marije Terezije cesta, B. Sevar, Sv. Jakoba trg, Mg. Ph. R. Sušnik, Marijin trg, A. Sušnik, Zaloška cesta, A. Šarabon, Zaloška cesta, Anton Škof, Dunajska cesta, Josip Šporn, Sv. Petra cesta, And. Verbič, Turjaški trg. V Gorici: Ivančič & Kurinčič, Toroš Drobnič in drug. V Kamniku: Anton Slatnar. V Kranju: Z. Krajnc, Peter Majdič, J. F. Potrebin. V Postojni: Jernej Kogoj. V Trbovljah: Ivan Kramar. V Trstu: Vekoslav Plesničar. V Zagorju ob Savi: Rudolf Ahčan.

Kupujte „JUTRO“.

Izvod samo 4 vinarje.

! ? ? Najboljša ura ! ? ?
! K O sedanosti: ! K O
! O ? zлата, srebrna, tula, ! O ?
nikelnasta in jeklena se dobi samo pri

H. SUTTNER

Ljubljana, Mestni trg.

!! Lastna tovarna ur v Svici. !!

! ? ? Tovarniška var- ! ? ?
! K O stvena znamka: ! K O
! O ? „IKO“. ! O ?

Cvetlični salon

ANTON BAJEC

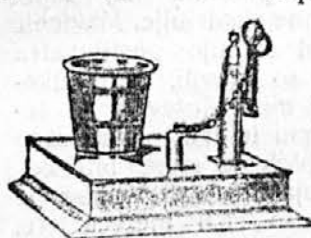
Ljubljana

Pod trančo šte. 2

poleg čevljarskega mostu

izdeluje šopke, vence in trakove. Velika zaloga nagrobnih vencev. Zunanja naročila se izvrše točno. Cene zmernne.

Vi prihranite denar!
Automatični namizni prižigalnik (poraben tudi kot žepni prižigalnik)

oblastveno zavarovan, izvršen iz krogel avstrijskih Mannlicherjevih pušk.

Lepo darilo! K 3-80 Lepo darilo!
Jos. Schunder tehnična pisarna Dunaj XIII., Hütteldorferstrasse 237/V.
Preprodajalci dobijo velik popust! — Pošlji se samo po poštne povzetju. — P. n. restavraciji in kavarnarji izjemne cene.

+ Vinc. Richterja

pomada za lase

je izdelek, prirejen izključno na temelju znanstvenih in zdravstvenih predpisov. Imenitne posledice se prikažejo takoj po uporabi te pomade: rasti pričnejo lasje in brada. Zabrani izpadanje las in povzroča rast las tudi tam, kjer jih prej ni bilo. Cena lončku z navodilom 3 K.

„Schampus“, prašek za umivanje glave.

Najboljše učinkujoči pripomoček za snaženje glave. Cena zavojčka 50 vin.

Vinc. Richter, specialist za gojenje las Dunaj IX. Sobieskygasse.

Zalogo ima A. MOLL, lekarnar, Dunaj I., Tuchlauben 9

Zboljšana Kneipova metoda in ventilirane spalne čepice

so kot najbolj preizkušeno sredstvo proti nervoznemu glavobolu vseh vrst, proti potenju, vroči glavi in posledicam, izpadanju in osivelosti las. Čepica pomiri živce in prozori dobro spanje in spočito glavo.

1 čepica z dvojno ventilacijo K 6—
1 „ „ „ trojno „ 8—

Balzam pospešujoči rast las in brade z uporabnim navodilom

1 stekleničica . K 2.—
1 „ „ „ „ 4.—
1 „ „ „ „ 6.—

Naročila iz province po pošti le proti povzetju.
Zavoj in spremnica 30 vin. Pri naročilu čepice naj se navede obseg glave.

P. Frötscher, Dunaj III.,
Barichgasse 17.

„Mayola“

Chevreaux-svetla-krema

za čevlje vseh vrst usnja!

Mayola je voščeno-oljnata krema; Mayola se vsled tega nikdar ne vsuši; Mayola se sveti takoj brez truda; Mayola konservira vsako usnje; Mayola ga naredi nepremočljivega; Mayola svetloba drži dolgo; Mayola je najcenejša krema; Mayola se namaže nalahko na čevlje, se z mehko krtačo krtači in z volneno čunjo odrgne. Vsploh Vas iznenadi;

Mayola se dobi v vsaki trgovini; Mayola je varstveno zavarovana; Mayola se izdeluje edino v kemični tovarni

Rudolf Majer, kemik
Asch (Češko).

Glavna zaloga za Avstro-Ogrsko:

FRANC FUCHS

Dunaj XIII/3, Hütteldorferstrasse 135.

Julij Meinl

uvoz kave in veleprazarna.

Nova podružnica v Ljubljani

Šelenburgova ul. 7

Milko Krapeš

Ljubljana, Jurčičev trg 3,

priporoča svojo trgovino ur, juvelov, različnih srebrnih in kinasrebrnih namiznih oprav itd., itd. 6/10—1

Popravila se točno, solidno in ceno izvrše.

„Narodna kavarna“

Fran Krapeš.

Izdelovanje igrač

Ernest Hoffarth jun., Dunaj VIII.,

Pfeilgasse 34.

Vojaške oprave za otroke:

Infanterijska garnitura

Huzarska

Planin. lovcev

Dragonska

Ulanska

Telesne straže

Prekupovalci specijalni cenik.

obstoječa iz čake, prsnega „ 4—
oklepa, sablje, patronske „ 5—
taške, puške v najfinejši „ 5—
izdeljavi „ 5—
„ 6—

Razpošiljatev po povzetju.

Zaradi inventure izredno znižane cene.

Raglan za dame preje K 40— sedaj K 12—
Gledališka mantila 40— „ 12—
Paletot „ „ 60— „ 16—
Pelerina „ „ 15— „ 8—
Kratki kožuhi „ gospode „ 60— „ 30—
Zimska ali sportna suknja „ „ 40— „ 18—
Obleka „ „ 40— „ 16—

Otročje obleke pod vsako ceno!

Angleško skladišče oblek O. Bernatovič.

Ljubljana, Mestni trg 5.

Ustanovljena l. 1882. — Telefon št. 185.
Poštne hranilnice na račun št. 828.405.
Ogrska poštna hranilnica št. 19.864.

Kmetiska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ljubljana,

Dunajska cesta 18,

v lastnem združnem domu

je imela koncem leta 1909 denar-

nega prometa K 83.116.121/11

upravnega premoženja

K 20.775.510/59

obrestuje hranil. vloge

po 4 1/2 %

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim prometom in jih obrestuje od dne vloge do dne dviga. :

Stanje hranilnih vlog nad K 20.000.000. Rezervni zaklad K 400.000.

Posojuje na zemljišča po 5 1/4 % z 1 1/2 % na amortizacijo ali pa po 5 1/4 % brez amortizacije; na menice po 6 %.

Posojilnica sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.

URADNE URE: vsaki dan od 8.—12. in od 3.—4. izven nedelj in praznikov.

Tovarna vozov

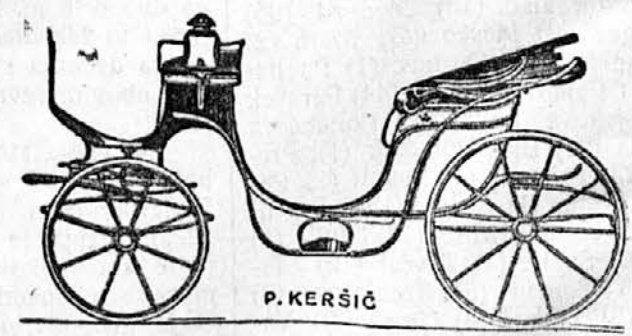
Peter Keršič, Sp. Šiška

priporoča

svojo bogato zalogo različnih vozov.

Sprejemajo se vsa v to stroko spadajoča naročila in popravila po primerno nizkih cenah.

Sprejema se tudi les v žaganje na parni žagi.

Za točno in solidno delo se jamči.

Že rabljeni vozovi se jem-

ljejo v račun.

Del. glavica:
K 5.000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Stritarjeva ulica šte. 2.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih 4 1/2 %.

Rez. fond:
K 450.000.